

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 594/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészároša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], obaja bytom [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 3, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 3, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 14, čl. 17, čl. 13 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 2. ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky

- postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 56/2016 a jeho rozsudkom z 22. marca 2017, v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 104/2014 a jeho uznesením z 5. mája 2016 a v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 89/2014 a jeho uznesením z 3. decembra 2015, ako aj

- postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Sp 26/2014 a jeho rozsudkom z 29. septembra 2016, v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Sp 26/2014 a jeho uznesením z 11. septembra 2014, v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Sp 16/2014 a jeho uznesením z 29. marca 2016 a v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Sp 16/2014 a jeho uznesením z 11. septembra 2014, tiež

- postupom Centra právnej pomoci, kancelárie Liptovský Mikuláš v konaniach vedených pod sp. zn. 1258/2014-KaLM a jeho rozhodnutím z 10. marca 2014 a sp. zn. 1639/2014-KaLM a jeho rozhodnutím zo 17. februára 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka“, spolu aj „sťažovatelia“) obaja bytom [REDAKOVANÉ], vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 20 ods. 3, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 20 ods. 3, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 14, čl. 17, čl. 13 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Protokolu č. 12 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 12“), ako aj namietaného porušenia čl. 1 ods. 1, čl. 2. ods. 2, čl. 12 ods. 1, 2 a 4 a čl. 13 ods. 3 ústavy

- postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 56/2016 a jeho rozsudkom z 22. marca 2017, v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sžo 104/2014 a jeho uznesením z 5. mája 2016 a v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Sžo 89/2014 a jeho uznesením z 3. decembra 2015, ako aj

- postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Sp 26/2014 a jeho rozsudkom z 29. septembra 2016, v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Sp 26/2014 a jeho uznesením z 11. septembra 2014, v konaní

vedenom pod sp. zn. 25 Sp 16/2014 a jeho uznesením z 29. marca 2016 a v konaní vedenom pod sp. zn. 25 Sp 16/2014 a jeho uznesením z 11. septembra 2014, tiež

- postupom Centra právnej pomoci, kancelárie Liptovský Mikuláš (ďalej len „Centrum právnej pomoci“) v konaniach vedených pod sp. zn. 1258/2014-KaLM a jeho rozhodnutím z 10. marca 2014 a sp. zn. 1639/2014-KaLM a jeho rozhodnutím zo 17. februára 2014. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 17. júla 2017.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala opravný prostriedok proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci sp. zn. 1258/2014-KaLM z 10. marca 2014, ktorým sa jej nepriznal nárok na poskytnutie právnej pomoci v konaní pred ústavným súdom vo veci podanej sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 22416/2013 (II. ÚS 301/2014) z dôvodu, že sťažovateľka nespĺňa podmienku stavu materiálnej núdze. Proti označenému rozhodnutiu podala sťažovateľka zastúpená opatrovníkom – sťažovateľom žalobu, o ktorej rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 25 Sp 26/2014 z 29. septembra 2016 tak, že podľa v tom čase platného a účinného § 250q ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku potvrdil napádané rozhodnutie Centra právnej pomoci. Krajský súd taktiež zamietol žiadosť sťažovateľky o „určenie právneho zástupcu k zastúpeniu v konaní pred súdom“, ako aj jej žiadosť o priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov. Rozsudok krajského súdu sp. zn. 25 Sp 26/2014 z 29. septembra 2016 sťažovateľka napadla odvolaním, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Sžo 56/2016 z 22. marca 2017, ktorým odvolaním napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil. Označený rozsudok najvyššieho súdu bol sťažovateľom doručený 15. mája 2017.

V rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 56/2016 z 22. marca 2017 sa okrem iného uvádza:

«Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 25 Sp/26/2014-134 zo dňa 29. septembra 2016 podľa § 250q ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) potvrdil rozhodnutie odporcu sp. zn. 1258/2014 KaLM, Reg. Z.: 13679/2014 zo dňa 10. 03. 2014, ktorým tento rozhodol tak, že navrhovateľke nepriznal nárok na poskytovanie právnej pomoci v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vo veci podanej sťažnosti, ktorá je vedená pred Ústavným súdom Slovenskej republiky

pod sp. zn. Rvp 22416/2013 z dôvodu, že žiadateľka nespĺňa podmienku stavu materiálnej núdze v zmysle § 4 ods. 1 písm. i/ zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi v platnom znení (ďalej len „zákon o poskytovaní právnej pomoci“).

... Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je teda rozhodnutie a postup odporcu, ktorým rozhodol s konečnou platnosťou vo veci žiadosti navrhovateľky o nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona č. 327/2005 Z. z.

... Na základe dokumentov, ktoré navrhovateľka doložila k žiadosti je nesporné, že žiadateľka o právnu pomoc a spoločne posudzovaná osoba (jej manžel) v období od augusta 2013 do decembra 2013 príjmovovo prekračujú hranicu 1,6 násobku sumy životného minima (v zmysle § 6 ods. 1 písm. a/ zákona č. 327/2005 Z. z.) pre dve plnoleté fyzické osoby určenú vo výške 538,05 eur o 253,06 eur mesačne a v období január a február 2014 presahujú takto určenú hranicu životného minima o 270,66 eur mesačne.

... Odvolací súd po preskúmaní veci v rozsahu odvolacích dôvodov dospel k záveru, že odporca v danom prípade postupoval v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci si zadovážil dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, v konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, vo veci rozhodol vecne a právne správne a preskúmvané rozhodnutie aj náležite odôvodnil, na základe čoho súd prvého stupňa napadnuté rozhodnutie správneho orgánu potvrdil ako vydané v súlade so zákonom.

Po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu, v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 O. s. p. odvolací súd skonštatoval, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku.

Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že v danom prípade, už pred vydaním napadnutého rozsudku krajského súdu vo veci, bolo o žiadosti navrhovateľky o oslobodenie od platenia súdneho poplatku vo veci právoplatne rozhodnuté uznesením zo dňa 11. 09. 2014, v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 3 Sžo/104/2014 zo dňa 05. 05. 2016 tak, že navrhovateľke bolo priznané oslobodenie od súdnych poplatkov

v rozsahu 50 %. Toto rozhodnutie bolo zohľadnené pri určení výšky súdneho poplatku, ktorý je navrhovateľka povinná zaplatiť. Od vydania predmetného rozhodnutia sa majetkové pomery navrhovateľky výrazne nezmenili, a preto nebol dôvod na zmenu rozhodnutia.»

Okrem rozhodnutia Centra právnej pomoci sp. zn. 1258/2014-KaLM z 10. marca 2014, rozsudku krajského súdu sp. zn. 25 Sp 26/2014 z 29. septembra 2016 a rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 56/2016 z 22. marca 2017 sťažovatelia napádajú aj ďalšie rozhodnutia Centra právnej pomoci a všeobecných súdov, konkrétne

- rozhodnutie Centra právnej pomoci sp. zn. 1639/2014-KaLM zo 17. februára 2014
- uznesenia krajského súdu sp. zn. 25 Sp 26/2014 z 11. septembra 2014 a sp. zn. 25 Sp 16/2014 z 29. marca 2016 a sp. zn. 25 Sp 16/2014 z 11. septembra 2014, a
- uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 104/2014 z 5. mája 2016 a sp. zn. 8 Sžo 89/2014 z 3. decembra 2015.

Podľa sťažovateľov sú napadnuté rozhodnutia Centra právnej pomoci, krajského súdu a najvyššieho súdu o nepriznaní bezplatnej právnej pomoci vo vzťahu k nim nespravodlivé a diskriminačné.

Sťažovatelia sa domáhajú, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1/ základné právo [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku, odmietnutia im bezplatnej právnej pomoci, vymáhania nespravodlivého súdneho poplatku a nerešpektovania ich ťažkého zdravotného postihnutia v zmysle čl. 12 ods. 1, ods. 2, ods. 4, čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 3, čl. 20 ods. 3, čl. 16 ods. 1, ods. 2, čl. 19 ods. 1, ods. 2, čl. 39 ods. 1, ods. 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47, ods. 2, ods. 3, čl. 48 ods. 2, Ústavy SR, čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 14, čl. 17, čl. 13, čl. 6 ods. 1, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1, Dodatkového protokolu k tomuto Dohovoru a čl. 1 ods. 1, ods. 2, Protokolu č. 12, tiež k Dohovoru, postupom Najvyššieho súdu SR vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Sžo 56/2016 zo dňa 22. 03. 2017, 3 Sžo 104/2014 zo dňa 05. 05. 2016 a 8 Sžo 89/2014 zo dňa 03. 12. 2015, porušené bolo

2/ základné právo [REDACTED] a [REDACTED] o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku, odmietnutia im bezplatnej právnej pomoci, vymáhania nespravodlivého súdneho poplatku a nerešpektovania ich ťažkého zdravotného postihnutia v zmysle čl. 12 ods. 1, ods. 2, ods. 4, čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 3, čl. 20 ods. 3, čl. 16 ods. 1, ods. 2, čl. 19 ods. 1, ods. 2, čl. 39 ods. 1, ods. 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47, ods. 2, ods. 3, čl. 48 ods. 2, Ústavy SR, čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 14, čl. 17, čl. 13, čl. 6 ods. 1, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1, Dodatkového protokolu k tomuto Dohovoru a čl. 1 ods. 1, ods. 2, Protokolu č. 12, tiež k Dohovoru, postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci vedenej pod sp. zn. 25 Sp 26/2014-134 zo dňa 29. 09. 2016, 25 Sp 26/2014-30 zo dňa 11. 9. 2014 a 25 Sp 16/2014-50 zo dňa 29. 3. 2016, 25 Sp 16/2014-19 zo dňa 11. 09. 2014, porušené bolo

3/ základné právo [REDACTED] a [REDACTED] o nepriznaní oslobodenia od súdneho poplatku, odmietnutia im bezplatnej právnej pomoci, vymáhania nespravodlivého súdneho poplatku a nerešpektovania ich ťažkého zdravotného postihnutia v zmysle čl. 12 ods. 1, ods. 2, ods. 4, čl. 1 ods. 2, čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 3, čl. 20 ods. 3, čl. 16 ods. 1, ods. 2, čl. 19 ods. 1, ods. 2, čl. 39 ods. 1, ods. 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1 až 4, čl. 47, ods. 2, ods. 3, čl. 48 ods. 2, Ústavy SR, čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 14, čl. 17, čl. 13, čl. 6 ods. 1, Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 1, Dodatkového protokolu k tomuto Dohovoru a čl. 1 ods. 1, ods. 2, Protokolu č. 12, tiež k Dohovoru, postupom Centra právnej pomoci kancelária Liptovský Mikuláš vo veci vedenej pod sp. zn. 1258/2014 – KaLM zo dňa 10. 03. 2014 a 1639/2014 – KaLM zo dňa 17. 02. 2014, porušené bolo

4/ Ústavný súd Slovenskej republiky ruší rozsudky Najvyššieho súdu SR zo dňa 22. 03. 2017 sp. zn. 3 Sžo 56/2016, zo dňa 05. 05. 2016 sp. zn. 3 Sžo 104/2014 a zo dňa 03. 12. 2015 sp. zn. 8 Sžo 89/2014 a vec mu vracia na nové konanie a rozhodnutie.

6/ Sťažovateľom [REDACTED] a [REDACTED], priznáva zadosťučinenie vo výške 7 000 Eur (slovom sedem tisíc Eur), ktoré je Najvyšší súd SR povinný im vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

II.

Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

II. 1 K namietanému porušeniu práv sťažovateľky

II.1.1 K namietanému porušeniu sťažovateľmi označených práv garantovaných ústavou, dohovorom, dodatkovým protokolom a protokolom č. 12 rozhodnutím Centra právnej pomoci sp. zn. 1639/2014-KaLM zo 17. februára 2014, uzneseniami krajského súdu sp. zn. 25 Sp 26/2014 z 11. septembra 2014, sp. zn. 25 Sp 16/2014 z 29. marca 2016 a sp. zn. 25 Sp 16/2014 z 11. septembra 2014 a uzneseniami najvyššieho súdu

**sp. zn. 3 Sžo 104/2014 z 5. mája 2016 a sp. zn. 8 Sžo 89/2014 z 3. decembra 2015,
ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu**

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv garantovaných ústavou, dohovorom, dodatkovým protokolom a protokolom č. 12 označenými rozhodnutiami Centra právnej pomoci krajského súdu a najvyššieho súdu z rokov 2014 až 2016. Najstaršie z napadnutých rozhodnutí posudzovaných v tejto časti sťažnosti je uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 104/2014 z 5. mája 2016, pričom sťažovatelia svoju sťažnosť podali na poštovú prepravu až 17. júla 2017, t. j. celkom zjavne po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Na základe uvedeného ústavný súd túto časť sťažnosti sťažovateľov odmietol pri predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

II.1. 2 K namietanému porušeniu sťažovateľmi označených práv garantovaných ústavou, dohovorom, dodatkovým protokolom a protokolom č. 12 rozhodnutím Centra právnej pomoci sp. zn. 1258/2014-KaLM z 10. marca 2014 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 25 Sp 26/2014 z 29. septembra 2016, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti rozhodnutiu Centra právnej pomoci sp. zn. 1258/2014-KaLM z 10. marca 2014 mohla sťažovateľka, zastúpená opatrovníkom – sťažovateľom, podať opravný prostriedok (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd (stalo sa tak napadnutým rozsudkom sp. zn. 25 Sp 26/2014 z 29. septembra 2016). Právomoc krajského súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Rovnako proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 25 Sp 26/2014 z 29. septembra 2016 mohla sťažovateľka, zastúpená opatrovníkom – sťažovateľom, podať odvolanie (čo aj využila), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd (stalo sa tak napadnutým rozsudkom sp. zn. 3 Sžo 56/2016 z 22. marca 2017). Právomoc najvyššieho súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť v časti namietajúcej porušenie ich základných práv a slobôd podľa ústavy a práv podľa dohovoru rozhodnutím Centra právnej pomoci sp. zn. 1258/2014-KaLM z 10. marca 2014

a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 25 Sp 26/2014 z 29. septembra 2016 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II.1.3 K namietanému porušeniu sťažovateľmi označených práv garantovaných ústavou, dohovorom, dodatkovým protokolom a protokolom č. 12 rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžo 56/2016 z 22. marca 2017

Pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Ešte pred posúdením opodstatnenosti tejto časti sťažnosti ústavný súd vychádzajúc zo svojho ústavného postavenia považuje za potrebné zdôrazniť, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami

o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, atď.).

Poukazujúc na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu citovanú v časti I tohto uznesenia, ústavný súd konštatuje, že svoj záver o nepriznaní nároku sťažovateľke na bezplatnú právnu pomoc ústavne akceptovateľným spôsobom riadne odôvodnil, keď najprv preskúmal odôvodnenie rozhodnutí krajského súdu a Centra právnej pomoci a na tomto základe sa stotožnil s ich záverom, že sťažovateľka nespĺňa podmienky stavu materiálnej núdze v zmysle zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov. Ide o záver, ktorý je riadne odôvodnený a nemožno ho považovať za arbitrárny, preto neexistuje žiadny dôvod k tomu, aby ústavný súd do neho zasahoval. Ústavný súd navyše poukazuje na skutočnosť, že v napadnutých konaniach pred Centrom právnej pomoci, krajským súdom i najvyšším súdom sa sťažovateľka domáhala, aby jej bol ustanovený právny zástupca z radov advokátov na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom o jej sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 22416/2013 (II. ÚS 301/2014), pričom ústavný súd medzičasom už o tejto sťažnosti rozhodol uznesením sp. zn. II. ÚS 301/2014 z 18. júna 2014 tak, že ju odmietol (nie však z dôvodu, že sťažovateľka, resp. sťažovatelia neboli zastúpení v konaní pred ústavným súdom advokátom, pozn.).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.2 K namietanému porušeniu práv sťažovateľa

V zmysle už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže sťažnosť odmietnuť aj z dôvodu, že bola podaná zjavne neoprávnenou osobou. O sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov (m. m. III. ÚS 319/2012, III. ÚS 131/2012, I. ÚS 243/2011, II. ÚS 245/2011). O nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom, príp. rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa ide zvlášť vtedy, ak sťažovateľ nie je účastníkom napadnutého konania, alebo aspoň jeho relevantnej (namietanej) časti (IV. ÚS 476/2013).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ nebol účastníkom žiadneho z napadnutých konaní (vrátane konania vedeného najvyšším súdom pod sp. zn. 3 Sžo 56/2016), keďže v nich vystupoval len ako opatrovník sťažovateľky. Pretože sťažovateľ nebol účastníkom napadnutých konaní, nemohlo v nich dochádzať k porušovaniu jeho práv garantovaných ústavou, dohovorom, dodatkovým protokolom, resp. protokolom č. 12, ktorých ochrany sa možno domáhať prostredníctvom sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, čo je podmienkou aktívnej legitimácie fyzickej osoby na podanie sťažnosti ústavnému súdu (m. m. II. ÚS 205/04).

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť vo vzťahu k sťažovateľovi pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. októbra 2017